بسم الله الرحمن الرحیم

موضوع:

ایده‌های خلاقانه در آموزش سواد رسانه‌ای

تهیه و تنظیم:

نهضت سواد رسانه ای انقلاب اسلامی استان لرستان

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

تیرماه ۱۳۹۹

فهرست مطالب

عنوان **شماره صفحه**

مقدمه ۳

برگزاری مسابقه ۴

طراحی و چاپ بروشور ۵

استفاده از زبان طنز مخصوصاً به گویش بومی ۵

بازی سازی (Gamification) ۶

راه اندازی چالش های آموزشی ۷

تبلیغات رسانه ای با استفاده از سلبریتی ها ۸

همراهی با صدا و سیمای مراکز استان‌ها ۸

الگوبرداری از طرح همیار پلیس ۹

اختصاص برد آموزشی (روزنامه دیواری) در مدارس ۱۱

آموزش‌های مسئله محور و اکتشافی ۱۱

استفاده از داستان مصور (Comic strip) ۱۲

اجرای تئاتر ۱۳

نتیجه گیری ۱۵

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

مقدمه

"خلاقیت" گمشده‌ی فعالیت‌های آموزشی سواد رسانه‌ای و فضای مجازی است. نگاه ما به آموزش و برگزاری جلسات، خیلی سنتی است و دچار روزمرگی شده‌ایم. این درحالی است که نسل نو به دنبال پویایی و استقبال از ایده‌های تازه است.

افراد یا کمپانی‌های موفق در ایران و جهان کسانی بوده‌اند که نگاه متفاوتی به مسائل داشته و طرحی نو درانداخته‌اند. "خلاقیت" مستلزم بهره گیری از نوع خاصی از جریان فکری است؛ تفکر خلاق، تفکری است که در حل مسائل به گونه‌ای متفاوت از جریان عام فکری جامعه، نمود پیدا می‌کند.

درنوشتار پیش رو، به بررسی برخی ایده‌های خلاقانه در رابطه با آموزش سواد رسانه‌ای و راه‌های رسیدن به خلاقیت در این زمینه می پردازیم.

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

۱– برگزاری مسابقه

یکی از انواع مسابقاتی که در زمینه‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفته و معمولاً با موفقیت نسبی همراه بوده، مسابقه‌ی کتابخوانی است. بنابراین می‌توان با انتخاب کتاب‌های الکترونیکی در حوزه‌ی سواد رسانه، اقدام به برگزاری مسابقه کرد. یا اینکه جزواتی را در رابطه با سواد رسانه ای، تهیه و از متن آنها سوالاتی را برای مسابقه طراحی کنیم. به این ترتیب بخشی از مخاطبان ما با شرکت در این مسابقات، درگیرمطالعه در زمینه ی سواد رسانه ای خواهند شد.

از جمله معضلاتی که در شبکه های اجتماعی با آن مواجه هستیم، گسترش روزافزون اخبار جعلی است. به نظر می رسد با برگزاری نوعی مسابقه می توان این تهدید را تبدیل به فرصت کرد؛ به این صورت که با معرفی اخبار جعلی در کانال های مربوط به سواد رسانه ای، به بهترین تحلیل از این اخبار جایزه داده و تحلیل فرد برنده را با ذکر نام خودش در کانال های مذکور منتشر کنیم و حتی در سایر کانال ها اقدام به نشر حداکثری کنیم. این نوع مسابقه، مخاطب را وادار به اندیشیدن کرده و عملاً وی را از یک مخاطب منفعل تبدیل به یک مخاطب فعال می کند.

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

۲– طراحی و چاپ بروشور

بروشور به عنوان یک ابزار تبلیغاتی مهم باعث می شود نهضت سواد رسانه ای به آسانی به مردم شناسانده شود. با به اشتراک گذاشتن اهم اطلاعات سواد رسانه ای از طریق بروشور، می توان کاربردهای سواد رسانه ای در زندگی ماشینی امروزه را به مخاطب منتقل کرد.

یکی از مزایای استفاده از بروشور، توزیع آسان آن است که این امر به ما اجازه می دهد اطلاعات مورد نظرمان را به افراد بیشتری ارسال کنیم.

۳–استفاده از زبان طنز مخصوصاً به گویش بومی

طنز، ضمن ایجاد نشاط و گاه لبخند بر چهره ی مخاطب، موجب ماندگاری موضوع مطرح شده در ذهن خواهد شد. چه بسا راز ماندگاری بسیاری از ضرب المثل های شیرین در حافظه تاریخی مردم همین نکته باشد که طنز غالباً در جمله های کوتاه، بلندترین معارف را به ما می آموزد.

بنابراین می توان با دعوت از چهره های طنزپرداز در مناسبت های مختلف، آموزه های سواد رسانه ای را در قالب طنز به سمع و نظر مخاطبان در هر منطقه رساند، خصوصاً اشعار طنز به گویش بومیِ مخاطبان آن منطقه.

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

تجربه نشان می دهد که آثار طنز با گویش های محلی همواره مورد استقبال مردم بوده و هست. امروزه کلیپ های طنزآمیز دوبله شده به زبان های محلی در شبکه های اجتماعی طرفداران زیادی دارد این نوع کلیپ ها در سطح وسیع دست به دست گشته و منتشر می شوند. لذا می توان با جذب افرادی که در زمینه ی دوبله و طنز مهارت دارند، کلیپ های سواد رسانه ای را مطابق با ذائقه ی مردم تولید و منتشر کرد.

۴–بازی سازی (Gamification)

گیمیفیکیشن یا بازی سازی یعنی استفاده از المان های بازی برای پیشبرد اهدافی که به طور پیش فرض ربطی به بازی ندارند.

اضافه کردن بازی و سرگرمی به کارها باعث می شود که مخاطب کارهایی که برایش سخت است و علاقه ی چندانی به انجامش ندارد را با میل و رغبت انجام دهد.

امروزه چالش اصلی سیستم های آموزشی، هموار کردن مسیر آموزش است به گونه ای که کاربر در ساده ترین شکل و سریع ترین زمان، اطلاعات مورد نیاز خود را فراگیرد و آموزش ببیند و همچنین در این مسیر آموزش علاقه ی خود برای یادگیری را حفظ کرده و بخواهد تجربه ی خود را با دیگران به اشتراک بگذارد.

پس گیمیفیکیشن در زمینه ی آموزش، من جمله آموزش سواد رسانه ای بسیار کاربردی است و می توان در اپلیکیشن ها یا نرم افزارهای آموزشی از طراحی گیمیفیکیشن برای ارائه آموزش های سواد رسانه ای استفاده کرد.

۵–راه اندازی چالش های آموزشی

تجربه ها در خصوص حضور در فضای مجازی و شبکه های اجتماعی شاهد بر این مدعاست که مخاطب فضای مجازی از پند و نصیحت شنیدن گریزان است و غالباً به دنبال آموزش و یادگیری نیست بلکه به دنبال لذت و سرگرمی در این فضا است.

اگر بخواهیم در مسیر آموزش سواد رسانه ای قدم های محکم تر و اثرگذارتری برداریم باید روش های آموزشی خود را بروزرسانی کنیم و با اتخاذ یک استراتژی رسانه ای خلاقانه و حساب شده، از ظرفیت های موجود برای انتقال پیام استفاده کنیم.

برای این که در این فضا عقب نمانده و نکات آموزشی خود را ارائه دهیم باید از قالب و محتوایی استفاده کنیم که امروزه مورد استقبال مخاطبان نوجوان و جوان قرار گرفته است.

پیگیری چالش های فضای مجازی و شرکت در آن ها یکی از مواردی است که به شدت مورد پسند این رده ی سنی قرار دارد.

حتی می توان با استفاده از ظرفیت سلبریتی های کشوری یا استانی به راه اندازی چالش در فضای مجازی پرداخت؛ چالش های آموزشی که بتواند نوجوانان و جوانان را با خود همرا ه کند.

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

۶–تبلیغات رسانه ای با استفاده از سلبریتی ها

وقتی یک سلبریتی حاضر است با دریافت دستمزد، برای فلان نوشابه یا فلان ماست و ... تبلیغ کند پس همین کار را برای فرهنگ سازی رسانه ای، در ازای دریافت وجه مشخصی انجام خواهد داد.

هر شب بخشی از وقت اعضای خانواده صرف دیدن تبلیغات میان برنامه ای تلویزیون می شود. حتی می توان گفت برخی از این تبلیغات، ضد فرهنگی بوده و همه ی اقشار جامعه در معرض فرهنگ سازی نادرست قرار می‌گیرند. با این وجود چرا از این ظرفیت برای تبلیغ محتواهای فرهنگ ساز در زمینه سواد رسانه ای استفاده نکنیم؟!

۷–همراهی با صدا و سیمای مراکز استان‌ها

همراهی سازمان فضای مجازی بسیج با صدا و سیمای مرکز استان‌ها برای تهیه و اجرای برنامه های آموزشی و تولیداتِ مورد نیاز این عرصه، لازم است.

کاراکترهای شبکه‌های استانی که از محبوبیت بسیار خوبی بین مردم برخوردارند ظرفیت بالقوه‌ای هستند که می‌شود از آن‌ها برای ارائه‌ی آموزش سواد رسانه‌ای در قالب نمایش و طنز و حتی یک برنامه‌ی روتین صدا و سیمایی استفاده کرد.

با تعامل و همکاری با شبکه‌های تلویزیونی محلی می‌توان آموزش سواد رسانه‌ای را در قاب تلویزیون ماندگار کرد و رسمیت بخشید.

ظرفیت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

۸–الگوبرداری از طرح همیار پلیس

تشکیل همیاران پلیس با عنوان یک حرکت ملی، الهی و انسانی باعث شد تا بهبودی بی سابقه‌ای در نحوه‌ی رانندگی کشور پدید آید.

طرحی نظیر همیار پلیس که سبب رشد و ارتقای کیفی هنجارهای اجتماعی و فرهنگ‌های مطلوب است، حس مسئولیت‌پذیری را از دوران کودکی در فرد زنده می‌کند و او را برای ورود به عرصه‌ی اجتماعی با یک فرهنگ صحیح آماده می‌کند.

به این ترتیب همیاران پلیس وظایف خود را در مقابل خانواده، دوستان و همسایگان می‌دانند؛ همکاری با دیگران را دوست دارند، اشتباهات دیگران را با رعایت احترام به آنان تذکر می‌دهند و خدمت کردن به میهن و مردم را دوست دارند.

در این طرح که وزارت آموزش و پرورش به همراه پلیس راهور ناجا مجری آن هستند، دانش‌آموزان ضمن یادگیری قوانین با همراه داشتن کارت، موقع سوار شدن در خودرو، در صورت مشاهده تخلف از طرف راننده با حفظ احترام و ادب، مورد تخلف را یادآوری می‌کنند و در صورت عدم توجه راننده می‌توانند مراتب را به نخستین مأمور پلیس راهنمایی و رانندگی اطلاع دهند.

تحقیقات نشان می‌دهد که بیشتر والدین، واکنشی مثبت به تذکر همیاران پلیس (فرزندانشان) نشان می‌دهند. تخلفات عمده‌ای مانند نبستن کمربند ایمنی، صحبت کردن با تلفن همراه یا با دیگران در ضمن رانندگی، سرعت غیرمجاز و خوردن و آشامیدن در حین رانندگی، پس از اجرای طرح همیار پلیس تا ۱۷/۹ درصد کاهش یافت. همچنین عملکرد همیاران پلیس در خانواده‌هایی که پدر و مادر از سطح تحصیلات بالاتری برخوردار بودند، بیشتر بوده است.

با الگوبرداری از چنین طرح موفقی می‌توان گام بلندی در جهت آموزش سواد رسانه‌ای برداشت و با آموزش دانش‌آموزان ابتدایی و راهنمایی فرهنگ استفاده‌ی درست و به اندازه از فضای مجازی را در خانواده‌ها و در کل جامعه نهادینه کرد.

از جمله اقداماتی که در این خصوص باید انجام داد عبارتند از:

- ✓ انتخاب عنوان مناسب برای دانش‌آموزانی که قرار است آموزش داده شوند.
- ✓ انتخاب تعدادی از مدارس هر ناحیه جهت اجرای طرح
- ✓ برگزاری جلسات توجیهی با مسئولین آموزش ابتدایی و راهنمایی و مدیران مدارس انتخاب شده در هر ناحیه
- ✓ برگزاری جلساتی در خصوص تصمیم‌گیری برای نحوه‌ی اجرای طرح مورد نظر
- ✓ تهیه و تدوین برنامه زمان‌بندی انجام فعالیت‌ها
- ✓ جلب همکاری از اساتید علوم تربیتی و روانشناسی جهت اجرای بهینه کار
- ✓ نیازسنجی تسهیلات مورد نیاز
- ✓ برنامه‌ریزی و تهیه‌ی جزوه‌ی آموزشی مناسب جهت مدیریت کلاس‌های آموزشی
- ✓ آموزش دانش‌آموزان منتخب
- ✓ توزیع بروشور و جزوه‌ی آموزشی بین دانش‌آموزان مدارس انتخاب شده
- ✓ صدور و اعطای گواهینامه به دانش‌آموزان آموزش دیده

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

۹–اختصاص برد آموزشی (روزنامه دیواری) در مدارس

شاید شما نیز با شنیدن نام روزنامه دیواری یاد دوران تحصیل به ویژه دوران دبستان خود بیفتید و خاطرات زیبایی از انجام یک کار گروهی و یا جمع‌آوری و تهیه مطالب آن در ذهنتان نقش ببندد.

روزنامه دیواری صفحه‌ای شامل مطالب و گزارش‌های مربوط به یک موضوع خاص است که در آن با نقش بستن طرح‌ها و رنگ‌های متنوع بر روی کاغذ یا مقوا جهت نصب بر روی دیوار استفاده می‌شود. همچنین می‌توان گفت روزنامه دیواری زیر مجوعه و شاخه‌ای از کار مطبوعات است که دانش‌آموزان با استفاده از ابتکار و خلاقیت خود و جمع‌آوری مطالبی در خصوص موضوع مورد نظر به تهیه و تولید یک اثر می‌پردازند.

در صورت تعامل و همکاری بسیج فضای مجازی و آموزش و پرورش می‌توان به نصب برد آموزشی ویژه‌ی فعالیت‌های سواد رسانه‌ای در مدارس اقدام نموده و به صورت هفتگی مطالبی را برای نصب در بردهای سواد رسانه‌ای بین مدارس پخش کنیم. همچنین از مربیان پرورشی هر مدرسه تقاضا کنیم که دانش‌آموزان را تشویق کنند تا به صورت گروهی روزنامه دیواری با موضوع سواد رسانه‌ای تهیه کنند و به دانش‌آموزان فعال در زمینه ی تهیه مطلب و عکس برای بردهای سواد رسانه‌ای امتیازات ویژه‌ای اختصاص دهند.

۱۰–آموزش‌های مسئله محور و اکتشافی

در بحث آموزش آنچه که باید مورد توجه قرار گیرد شیوه‌های آموزشی و یا شیوه‌های تدریس است. به عبارتی باید گفت که متأسفانه در حال حاضر تمام تمرکز سیستم‌های آموزشی بر ارائه‌های مستقیم و سخنرانی محور است.به نظر می رسد در دنیای امروز آرام آرام باید به سمت آموزش های مسئله محور و اکتشافی حرکت کرد.

آموزش هایی که در آن مخاطب مجبور به جستجو است و به واسطه روش های غیرمستقیم مطلب مورد نظر را می آموزد.

به نوعی باید گفت در عصر آموزش های جدید دیگر مربی به مخاطب چیزی نمی آموزد بلکه مربی، فقط موقعیت آموزشی را فراهم می کند و مخاطب ، خود با استفاده از تجربیات گذشته و دریافت های حسی از محیط حال، می آموزد. این روش ها به شکلی است که مخاطب را دغدغه مند، حساس نسبت به اتفاقات و نقاد تربیت می کند و در کل شخصیتی می سازد که مسئولیت پذیر است.

به عنوان مثال، برنامه ی تلویزیونی "فاز" که به سردبیری "میلاد دوخانچی" ساخته شد، مستند مسابقه ای بود که یگ نگاه مسئله محور داشت و سعی می کرد که اجازه دهد افراد مورد آموزش ، آن هم از طریق مسابقه جذاب، موضوعات اجتماعی را دریابند و برای آن راهکار ارائه دهند. به عبارتی باید گفت میلاد دوخانچی و همکارانش، فقط موقعیت آموزشی را فراهم کردند و افرادِ هدف را در آن موقعیت قرار دادند، اینجاست که مخاطب فعال تربیت می شود. چنین حرکتی در سطح آموزش در جهت تربیت مخاطب فعال مطمئناً بی نظیر خواهد بود.

۱۱–استفاده از داستان مصور (Comic strip)

کمیک استریپ یا همان داستان مصور، در واقع تصاویری قطعه به قطعه است که به دنبال هم و گاهی همراه با دیالوگ خلق می شوند. این تصاویر داستانی را به دنبال هم روایت می کنند و نسبت حضور متن به نسبت تصویر در این گونه آثار کمتر است. برخی از کمیک ها هم بدون متن اند.

امروزه کمیک استریپ سبک های متنوعی دارد. در قرن اخیر به دلیل توسعه ی ویدئو و انیمیشن، نزدیک ترین قالب مکتوب به آنها ، "کمیک استریپ" است. بچه ها به دلیل جذابیت تصاویر، توجه بهتری به این آثار نشان می دهند.

درگیر شدن مخاطب با متن و شکل گیری دیالوگ یکی از جذابیت های کمیک استریپ هاست. متن و تصویر در این گونه آثار هم پوشانی خوبی دارد و اگرچه تصاویر بر متن غالب می شوند اما در کنار یکدیگر می توانند اثری فوق العاده داشته باشند.

کودکی که می تواند کتاب های کمیک بخواند اعتماد به نفس بیشتری پیدا می کند. کمیک ها ساده خوان و روان هستند. وقتی کودکی که مشکل خواندن دارد می تواند یک کتاب کمیک را تمام کند، هم لذت می برد هم می تواند اعلام کند من یک کتاب را خواندم. بعد او به سراغ کتاب های دیگرِ این مجموعه می رود و بنابراین پیروزی های بیشتری به دست می آورد.

مهمترین ویژگی کمیک استریپ ها " انتقال آسان علم " است. انتقال علم در آموزش و پرورش به شکل مناسبی صورت نمی گیرد و کمیک ها می توانند بهترین پل برای آموزش بهتر باشند.

مفاهیم دینی، مذهبی، معنوی و حتی سواد رسانه‌ای نیز می توانند از این طریق آموزش داده شوند.

۱۲- اجرای تئاتر

تئاتر، تقلید یا نمایشی از زندگی است که برای سایرین اجرا می شود و در هر فرهنگ و هر دوره ای نیز وجود داشته و دارد .یک هنرمند با هنر خود می تواند بر رفتار اجتماعی یک جامعه تأثیر بگذارد. هنر قبل از تأثیر بر جامعه، مؤثر بر فردی است که پیگیر هنر می باشد و پس از مدتی این تأثیر تبدیل به یک رفتار اجتماعی می شود.

تئاتر می تواند نقطه ی قوتی باشد به جهت آموزش و انتقال فرهنگ و رفتاری پسندیده که هر جامعه ای نیازمند آن است. همچنین می تواند بسیاری از هزینه هایی که در بُعد رفتار اجتماعی صورت می گیرد را کاهش دهد.

رفتارهایی چون پوشش و بیان، بهداشت و سلامت، اعتیاد به مواد مخدر یا اعتیاد به فضای مجازی و ... که همه‌ی اینها به خودی خود بودجه سنگینی را به هر کشور و ملتی تحمیل می کند. برنامه های آموزش تئاتر در بسیاری از مدارس ابتدایی و راهنمایی سطح کشور وجود دارد. تأثیر گذاری تئاتر در تربیت کودک و نوجوانان بر کسی پوشید ه نیست. علت شکل گیری تئاتر دانش آموزی این بوده که بتواند به عنوان یک ابزار برای تعلیم و تربیت و بروز خلاقیت به کارگرفته شود.

تأثیرهای آموزشی تئاتر در آموزش هر موضوعی من جمله سواد رسانه‌ای می تواند موضوع مورد نظر را چندین برابر جذاب تر و عمیق تر برای بچه ها مفهوم کند.

به روشی مشابه آنچه که در قسمت آموزش سواد رسانه‌ای به وسیله ی نصب روزنامه دیواری در مدارس توضیح داده شد، می توان با همکاری مربیان پرورشی مدارس، به آموزش سواد رسانه‌ای در قالب تئاتر دانش آموزی اقدام نمود. البته این امر مستلزم تهیه نمایش نامه های قوی و جذاب است به گونه ای که تأثیر گذاری لازم را روی بیننده داشته باشد و نتیجه ی دلخواه از آن حاصل شود.

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

نتیجه گیری

مواردی که به عنوان ایده های خلاقانه مورد بررسی قرارا گرفت شاید قطره ای باشد از دریای ایده هایی که در اعماق ذهن های خلاق جای گرفته و هرازگاهی به فراخور شرایط مکان و زمان و نیاز ها و ... موج می زند و از ذهن آدمی تراوش می کند.

اما اهمیت موضوع فقط در داشتن ایده ی خلاقانه نیست. داشتن ایده به خودی خود کاری از پیش نمی برد، ایده زمانی ارزش پیدا می کند که عملیاتی شده و به فعلیت برسد. تبدیل هر ایده به عمل، اسباب ولوازم خاص خودش را می طلبد. به عنوان مثال یک نقاش هر چقدر هم که ذهنی خلاق و سرشار از ایده داشته باشد بدون بوم و رنگ وقلم مو و ... موفق به خلق اثر نخواهد شد.

طبیعتاً خلاقیت در آموزش سواد رسانه‌ای هم سلسله مراتبی دارد. لازم است مدرسان سواد رسانه‌ای خود، از سواد کافی در این زمینه برخوردار باشند. دوره های آموزشی منظم و جامع، آزمون های دقیق و حساب شده و برخورداری از انواع امکانات آموزشی، از کتاب و جزوات تا نرم افزار های آموزشی مخصوصاً در مناطق محروم و اختصاص بودجه برای مدرسان فوق العاده ضروری است.

آیا تهیه یک بروشور ساده هزینه نمی خواهد؟! ساخت انیمیشن، کلیپ، اپلیکیشن، کمیک استریپ و گیمیفیکیشن و ... دست کم هزینه ی اینترنت نمی خواهد؟! یک سیستم کامپیوتری قوی با گرافیک و رم و سی پی یو بالا نمی خواهد؟!

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی

در کجای دنیا یک نفر بدون دریافت هیچ گونه حقوق و مزایا و بدون داشتن امکانات حاضر می شود شبانه روز درگیر فعالیت های فضای مجازی باشد. کدام انگیزه در چنین فردی سبب بروز خلاقیت خواهد شد؟! با وجود نیروهای مخلص که از هر تلاشی جهت اجرای منویات مقام معظم رهبری فروگذار نمی کنند بازهم کمبود

نیروی انسانی برای کار در فضای مجازی با این وضعیت، از دیگر مشکلات موجود بر سر راه آموزش سواد رسانه‌ای است.

شخصی که با هشت ساعت کار در طول روز می تواند یک حقوق حداقلی داشته باشد، وقتش را شبانه روز صرف کاری نمی کند که نه تنها حقوقی برایش ندارد بلکه باید از خود هزینه کند، آن هم با این شرایط بد اقتصادی که بر جامعه حاکم است.

بنابراین تأمین هزینه ها و امکانات لازم آموزشی برای مدرسان سواد رسانه‌ای امری اجتناب ناپذیر است و در غیر این صورت توقع خلاقیت شاید یک توقع بیهوده باشد. "ریسک پذیری" از دیگر ملزومات خلاقیت سواد رسانه‌ای است؛ به این معنا که از مطرح کردن و به اجرا گذاشتن ایده های خلاقانه نباید ترسید. چه بسا شخصی دارای ایده ایی ناب باشد ولی از ترس عدم موفقیت هیچ اقدامی نکرده و ایده اش دست نخورده باقی بماند.

تجربه نشان می دهد موفق ترین انسان های جهان در زمینه ی کاری خودشان عموماً ریسک پذیرند. شواهد حاکی از آن است که نود درصد ریسک ها با موفقیت همراه بوده و تنها در ده درصد موارد، نتیجه ی مطلوبی از ریسک کردن حاصل نمی شود.

داشتن روحیه "انتقاد پذیری" نیز موفقیت یک فرد خلاق را به میزان چشمگیری افزایش می دهد. استقبال از نقد های دیگران قطعاً منجر به رفع نقایص احتمالی ایده های خلاقانه خواهد شد.

نهضت سواد رسانه‌ای انقلاب اسلامی